



Lokale aktionsgrupper

– en metode til lokal udvikling

Kan borgere der på frivillig basis engagerer sig i sit lokalområde skabe udvikling? Ja, lyder svaret fra EU, og det skal ske gennem såkaldte lokale aktionsgrupper. Under EU's Landdistriktsfond og Fiskerifond er lokale aktionsgrupper en anerkendt metode til at skabe udvikling.

Introduktion

Alle aktionsgrupper får et budget fra EU og Fødevareministeriet til både at støtte lokale projekter og til at drive foreningen. Lokale aktionsgrupper er nemlig organiseret som foreninger, der - i samspil med lokale borgere og andre foreninger - skal skabe økonomisk udvikling og attraktive levevilkår i landdistrikter og fiskeriområder. I Danmark er der 57 lokale aktionsgrupper, mens der er over 2.000 i hele EU.

Der bliver kun givet tilskud til at drive lokale aktionsgrupper i nogle dele af Danmark. Områderne er udvalgt efter, hvor der er størst behov efter en række kriterier om økonomi, arbejdsmarked og geografi. Hver aktionsgruppe får i gennemsnit stillet 2 mio. kroner til rådighed årligt fra Fødevareministeriet og EU's Landdistriktsfond eller Fiskerifond. Aktionsgruppernes bestyrelse uddeler pengene til lokale aktiviteter, der kan styrke udviklingen i deres område.



Landdistrikter.dk



Fiskeriudvikling.dk



Projekterne adskiller sig ofte fra andre typiske projekter under Landdistriktsfonden og Fiskerifonden, da de ofte har at gøre med helt andre emner end landbrug og fiskeri – det kan fx være kulturelle aktiviteter for unge i landdistrikter.

Så meget bruger EU og Danmark på aktiviteter gennem lokale aktionsgrupper i 2007-2013:

- EU's Fiskerifond: 93 millioner kr.
- EU's Landdistriktsfond: 463 millioner kr.
- Dansk offentlig støtte: 472 millioner kr.

- Samlet offentlig støtte i Danmark: 1,0 milliard kr.

Hvorfor støtter EU og Danmark lokale aktionsgrupper?

Landdistrikter og fiskeriområder har historisk set været præget af de primære erhverv - landbrug og fiskeri. I dag er situationen en anden, som det også er beskrevet i teksterne om EU's Landdistriktsfond og Fiskerifond. Størstedelen af fiskeriet er koncentreret på nogle få store havne på Jyllands vestkyst. Og selvom landbruget stadig dyrker 60 % af Danmarks samlede areal, er der færre og færre, der arbejder som landmænd.

Flere steder har man fundet alternative veje for udvikling. Det kan for eksempel være tidligere fiskerihavne, der fyldes af aktivitet med lystbåde, restauranter og caféer. Det kan også være tomme landbrugsbygninger, der udnyttes til festlokaler eller udstillinger. Servicebranchen er altså i dag en væsentlig del af landdistrikternes erhvervsliv. Men mange steder er der ikke tilstrækkelig aktivitet til at opretholde de lokale arbejdspladser, og befolkningstallet falder i mange landdistrikter. Mange unge rykker teltpælene op for at tage en videregående uddannelse i de større byer og flytter måske aldrig tilbage. I dag bor kun ca. 13 % af danskerne på landet.

Visionen

EU ønsker levende landdistrikter hvor folk har mulighed for at bo, arbejde og drive erhverv. Tidligere fokuserede tilskud fra EU's Landdistriktsfond og Fiskerifond kun på jordbrug, fiskeri og forarbejdningssektoren. Visionen med de lokale aktionsgrupper har været at skabe udvikling ud fra et områdes lokale behov - besluttet af dem, der bor i området. Der kan derfor også gives tilskud til projekter uden for fødevarerektoren.



Landdistrikter.dk



Fiskeriudvikling.dk



Princippet

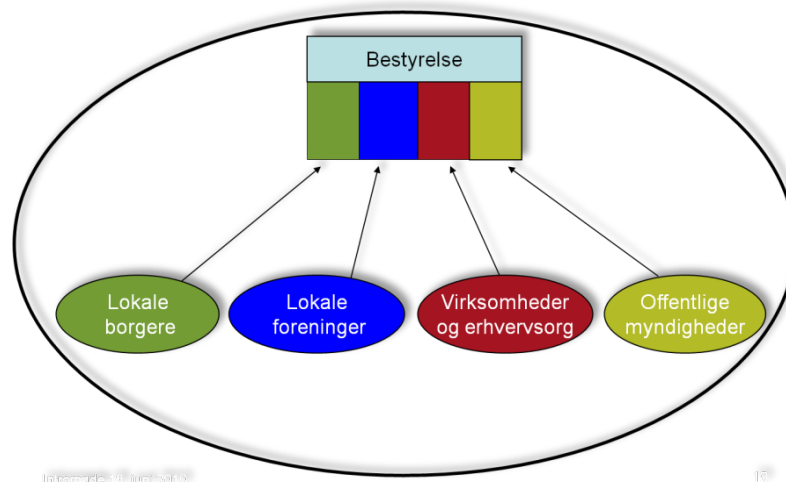
En af hjørnestenene i aktionsgruppernes arbejde er princippet om, at lokale borgere og foreninger bliver involveret i arbejdet. Det kaldes "**bottom-up**" og betyder, at idéerne og indsatsen bliver skabt nedefra (blandt den lokale befolkning) og anerkendt oppefra (i det politiske system). Borgere får dermed reel indflydelse og bestemmer hvordan deres lokalområde skal udvikles. Dette står i modsætning til en typisk "top-down" model, hvor det politiske system selvstændigt beslutter en indsats. Det er netop derfor de lokale aktionsgrupper får lov at forvalte ca. 10 % af Fiskerifondens og Landdistriktsfondens midler – noget, der ellers normalt sker hos de offentlige myndigheder.

Metoden

Metoden består også af andre vigtige elementer. For eksempel skal indsatsen tage udgangspunkt i et **område**, som har brug for udvikling. De lokale borgere får medindflydelse på udviklingen i området gennem et **partnerskab** (en forening) – den lokale aktionsgruppe. De skal arbejde efter en **strategi**, som de selv har besluttet. Bestyrelsen for den lokale aktionsgruppe vælges blandt områdets borgere.

I bestyrelsen sidder repræsentanter fra virksomheder, foreninger og myndigheder, som skal bestyre foreningen og sørge for at strategien bliver opfyldt. Det skal skabe en helhedstanke for områdets udvikling.

I figuren kan du se, hvordan den lokale aktionsgruppes bestyrelse er sammensat.



Det er de lokale aktionsgrupper, som modtager ansøgningerne fra de lokale borgere, foreninger eller virksomheder, der ønsker at modtage tilskud til projekter, der kan skabe nye arbejdspladser og attraktive levevilkår på landet. Aktionsgruppens bestyrelse vælger ud fra deres strategi, hvem de vil støtte og med hvor meget, hvorefter Fødevareministeriet udbetaler tilskuddet.

Landdistrikter.dk



Fiskeriudvikling.dk



En lokal aktionsgruppe kan for eksempel give tilskud til at:

- Starte eller udvikle en lille virksomhed, fx en fødevarevirksomhed der producerer ud fra lokale råvarer.
- Skabe aktiviteter for turister, som fx faciliteter og bådture for lystfiskere og turister.
- Udvikle kultur- og fritidstilbud, som fx en beachvolleybane, en klatrevæg, et museum eller et kulturhus i landsbyen.
- Lave små naturprojekter, som fx vandre- og naturstier.

Læs mere om lokale aktionsgrupper på www.landdistrikter.dk under "lokale aktionsgrupper".

Landdistrikter.dk



Fiskeriudvikling.dk

